

Sygn. akt II Ca 278/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Anna Ścioch-Kozak

Sędzia Sądu Rejonowego Joanna Misztal-Konecka

(delegowana)

Protokolant Starszy sekretarz sądowy Krystyna Melchior

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2015 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z wniosku A. S. (1)

z udziałem Skarbu Państwa reprezentowanego przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad

o wydanie depozytu sądowego

na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 2 grudnia 2014 roku, w sprawie VIII Ns 99/14

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ca 278/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowił oddalić wniosek A. S. (1) o wydanie depozytu sądowego (k. 27).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy ustalił, że prawomocnym postanowieniem z dnia 18 czerwca 2013 roku, wydanym w sprawie VIII Ns 77/12, Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zezwolił Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad na złożenie do depozytu sądowego kwoty 17410 zł tytułem odszkodowania należnego wierzycielowi w związku z przejęciem na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...), o powierzchni 0,0841 ha, położonej w obrębie (...) – M., gmina M., z zastrzeżeniem, że kwota ta może być wypłacona wierzycielowi na jego wniosek, po wykazaniu prawa własności do nieruchomości przed dokonaniem przejęcia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Do depozytu wpłacona została kwota 17410 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 5 marca 2014 roku A. S. (1) złożył wniosek o zezwolenie na wypłatę z depozytu sądowego kwoty 17410 zł tytułem zapłaty odszkodowania należnego wierzycielowi w związku z przejęciem na rzecz

Skarbu Państwa nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka (...), o powierzchni 0,0841 ha, położonej w obrębie (...) – M..

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z treścią przepisów art. 693¹⁴ k.p.c. i art. 693¹⁷ k.p.c., na żądanie wierzyciela sąd postanowi wydać mu depozyt, jeżeli zachodzą warunki określone we wniosku o złożenie do depozytu. Jeżeli złożenie nastąpiło na żądanie uprawnionego organu, depozyt wydaje się osobie uprawnionej dopiero po wykazaniu przez nią, że warunki, pod którymi wydanie depozytu mogło nastąpić, zostały spełnione.

Sąd wskazał, że w sprawie o wydanie przedmiotu świadczenia z depozytu sąd bada jedynie, czy z wnioskiem wystąpił wierzyciel wskazany przez składającego do depozytu i czy spełniony został warunek wskazany w postanowieniu zezwalającym na złożenie.

Sąd Rejonowy wskazał, że w rozpoznawanej sprawie dla uwzględnienia wniosku o wydanie depozytu wystarczające byłoby zatem wykazanie uprawnień sprecyzowanych w postanowieniu z dnia 18 czerwca 2013 roku. W rozpoznawanej sprawie powyższy warunek nie został spełniony, dlatego też wniosek A. S. (1) podlega oddaleniu.

Sąd wskazał, że podstawą merytoryczną postanowienia z dnia 18 czerwca 2013 roku, wydanego w sprawie VIII Ns 77/12, była decyzja Wojewody L. z dnia 2 marca 2012 roku, znak (...), z której wynika, iż działka nr (...), o powierzchni 0,0841 ha, położona w obrębie (...) – M., miała w chwili przejścia jej na rzecz Skarbu Państwa niuregulowany stan prawny, zaś wskazana w decyzji J. S., spadkodawczyni wnioskodawcy, była jedynie samoistnym posiadaczem tej nieruchomości, bez ustalonego prawa własności.

Sąd wskazał, że złożony przez wnioskodawcę A. S. (1) wierzytelny wypis z aktu notarialnego Nr (...) z dnia 16 października 1934 roku wskazuje, że osoba o danych (...) nabyła drogą darowizny od swego ojca T. O. 1 morgę (to jest 55 arów 99 cetnarów) gruntu, wchodzącego w skład innej nieruchomości, obejmującej w sumie powierzchnię 8 mórg 250 prętów (to jest 4 hektary, 94 ary, 55 cetnarów) gruntu i położonej w miejscowości M. (dawniej osadzie M.).

Sąd wskazał, że ze złożonego przez wnioskodawcę dokumentu wynika jedynie, iż nabyta drogą darowizny przez M. O. nieruchomość (według aktualnego podziału ewidencyjnego nieruchomości) obejmuje działkę nr (...), o powierzchni 0,0841 ha, położoną w obrębie (...) – M.. A. S. (1) nie przedłożył jednak żadnego dokumentu, który pozwalałby na dokładną identyfikację działki objętej przedłożonym przez siebie wypisem z aktu notarialnego z 1934 roku. Nie złożył też żadnego dokumentu wskazującego na zasiedzenie lub nabycie w inny sposób prawa własności działki nr (...) przez spadkodawczynię J. S..

Sąd wskazał, że istnieje również wątpliwość co do tożsamości wspomnianej wyżej spadkodawczyni wnioskodawcy i osoby wskazanej w akcie notarialnym z 1934 roku – M. O., to jest, że jest to ta sama osoba. Wnioskodawca twierdząc, że nazwisko rodowe spadkodawczyni J. S. to O., w żaden sposób okoliczności tej nie wykazał.

Sąd zwrócił uwagę, że w złożonym wypisie aktu notarialnego z 1934 roku mowa jest o córce T. O. – M. O., tymczasem spadkodawczyni wnioskodawcy nazywa się J. M. (nie M.) S. (nie O.). Wnioskodawca nie przedłożył stosownych wypisów z akt stanu cywilnego, które by tę rozbieżność usprawiedliwiały.

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie nie zostały spełnione przesłanki zastosowania przepisów art. 693¹⁴ k.p.c. i art. 693¹⁷ k.p.c., pozwalające na wydanie wnioskodawcy świadczenia, a tym samym wniosek o wydanie depozytu należało oddalić.

*

Od postanowienia z dnia 2 grudnia 2014 roku apelację wniósł A. S. (1), zaskarżając postanowienie w całości i wnosząc o jego zmianę (k. 33).

Do apelacji wnioskodawca dołączył jedenaście dokumentów, wnosząc o „ponowne rozpatrzenie sprawy z uwzględnieniem ww. dokumentów w sprawie świadczenia znajdującego się w depozycie sądowym”.

W piśmie procesowym złożonym w związku z wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych apelacji A. S. (1) wniósł o wyjaśnienie wskazanych w piśmie „niejasności” i zarzucił „brak rzetelnej analizy i oceny okoliczności faktycznych i prawnych materiałów dowodowych oraz opieszałość i beczynność sądu w postępowaniu”.

A. S. (1) wniósł o „uchylenie postanowienia, uwzględnienie nowych dokumentów dowodowych w sprawie oraz o ponowne rozpatrzenie sprawy” (k. 53-55).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a zaskarżone postanowienie, pomimo częściowo nietrafnego uzasadnienia, jest prawidłowe.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nie jest zasadny wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Z przepisów art. 386 § 2 i 4 k.p.c., mających odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym (art. 13 § 2 k.p.c.), wynika, że uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji może nastąpić tylko w razie stwierdzenia nieważności postępowania, w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie postanowienia co do istoty sprawy wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi żadna ze wskazanych wyżej podstaw uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji nie jest dotknięte nieważnością. Sąd ten rozpoznał istotę sprawy, a wydanie postanowienia przez Sąd Okręgowy nie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, ani też nawet uzupełnienia, czy powtarzania postępowania dowodowego.

Należy także zwrócić uwagę, że wnioskodawca nie przytacza w apelacji zarzutów, których uwzględnienie mogłoby skutkować uchyleniem zaskarżonego postanowienia, w związku z czym niezrozumiałe jest zamieszczenie w apelacji wniosku o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

÷

Nie są uzasadnione zarzuty apelacji.

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2013 roku, wydanym w sprawie VIII Ns 77/12, Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowił zezwolić Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w W. na złożenie do depozytu sądowego kwoty 17410 zł tytułem odszkodowania należnego wierzycielowi w związku z przejściem na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka numer (...), o powierzchni 0,0841 ha, położonej w obrębie (...) – M., gmina M., i kwotę tę wypłacić wierzycielowi na jego wniosek, po wykazaniu prawa własności do nieruchomości przed dokonaniem przejścia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa (k. 44 akt VIII Ns 77/12).

Analiza aktu sprawy VIII Ns 77/12 prowadzi do wniosku, że podstawą faktyczną, na której wnioskodawca oparł swój wniosek o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, były okoliczności faktyczne, o których mowa w art. 133 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 roku, poz. 518 – tekst jednolity ze zmianami).

Z powołanego przepisu wynika, że odszkodowanie za wywłaszczenie nieruchomości wpłaca się do depozytu sądowego, jeżeli odszkodowanie to dotyczy nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.

Postanowienie z dnia 18 czerwca 2013 roku, wydane w sprawie VIII Ns 77/12, jest prawomocne i jest to okoliczność nie budząca wątpliwości.

Przepis art. 693¹⁴ k.p.c. stanowi, że na żądanie wierzyciela sąd postanowi wydać mu depozyt, jeżeli zachodzą warunki określone we wniosku o złożenie do depozytu.

Przepis art. 693¹⁷ k.p.c. stanowi, że jeżeli złożenie do depozytu sądowego nastąpiło na żądanie właściwego organu, depozyt wydaje się osobie uprawnionej dopiero po wykazaniu przez nią, że warunki, pod którymi wydanie depozytu mogło nastąpić, zostały spełnione.

Z powołanych przepisów wynika, że:

I. wydanie depozytu osobie uprawnionej następuje na żądanie tej osoby, a nie z urzędu,

II. jeżeli złożenie do depozytu sądowego nastąpiło na żądanie właściwego organu, depozyt wydaje się osobie uprawnionej dopiero po wykazaniu przez nią, że warunki, pod którymi wydanie depozytu mogło nastąpić, zostały spełnione.

(I) Wniosek o wydanie depozytu A. S. (1) złożył w dniu 5 marca 2014 roku (k. 64, 67).

W dniu 8 października 2013 roku A. S. (1) złożył pismo procesowe w sprawie VIII Ns 77/12 (k. 52-53, 55 akt), przy czym pismo to dotknięte było brakiem formalnym, gdyż z pisma tego nie wynikało jednoznacznie, czy wnioskodawcy chodzi o wydanie depozytu sądowego, czy też jest to innego rodzaju pismo procesowe, w szczególności apelacja od postanowienia z dnia 18 czerwca 2013 roku, wydanego w sprawie VIII Ns 77/12.

Do usunięcia braku formalnego pisma z dnia 8 października 2013 roku A. S. (1) wezwany został zarządzeniem sędziego z dnia 18 lutego 2014 roku (k. 59 akt VIII Ns 77/12).

W odpowiedzi na wezwanie doręczone w dniu 3 marca 2014 roku A. S. (1) w dniu 5 marca 2014 roku złożył pismo procesowe, w którym wyjaśnił, że jego pismo z dnia 8 października 2013 roku nie jest ani apelacją od postanowienia z dnia 18 czerwca 2013 roku, ani też nie jest odrębnym wnioskiem o wydanie depozytu sądowego („wnioskiem o podjęcie przedmiotu świadczenia z depozytu sądowego”).

Wniosek taki dołączony został dopiero do pisma z dnia 5 marca 2014 roku (k. 64).

Wniosek taki wszczynając odrębną sprawę sądową, dlatego też sprawie tej nadana została sygnatura akt sprawy odrębna od sygnatury akt sprawy o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

(B) W rozpoznawanej sprawie złożenie do depozytu sądowego nastąpiło na żądanie właściwego organu. Zgodnie z postanowieniem z dnia 18 czerwca 2013 roku wierzyciel domagający się wydania depozytu powinien wykazać, że albo jemu, albo jego poprzednikowi prawnemu przysługiwało prawo własności do nieruchomości przed dokonaniem przejęcia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa, a ściślej w chwili przejęcia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa.

W rozpoznawanej sprawie A. S. (1) twierdził, że w chwili wywłaszczenia nieruchomości oznaczonej jako działka numer (...), o powierzchni 0,0841 ha, położonej w obrębie geodezyjnym (...) – M., był właścicielem tej nieruchomości jako jedyny spadkobierca J. S..

A. S. (1) wykazał, że jest spadkobiercą J. S., składając odpis prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Pragi z dnia 27 marca 1998 roku, wydanego w sprawie II Ns 62/98 o stwierdzenie nabycia spadku po J. S..

Wnosząc o wydanie depozytu wnioskodawca powinien zatem wykazać, że w skład spadku po J. S. wchodziło prawo własności nieruchomości oznaczonej jako działka numer (...), a więc, że w chwili swojej śmierci J. S. była właścicielem tej nieruchomości.

Z przepisu art. 693¹⁷ k.p.c. jednoznacznie wynika, że to osoba, która domaga się wydania depozytu sądowego, musi wykazać, że warunki, pod którymi wydanie depozytu mogło nastąpić, zostały spełnione. Ciężar dowodu okoliczności faktycznych, od których spełnienia zależy wydanie depozytu sądowego, spoczywa na osobie, która domaga się wydania depozytu (art. 6 k.c.). Na osobie tej spoczywa też formalny obowiązek dowodzenia swoich twierdzeń (art. 232 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), co oznacza, że ta osoba jest obowiązana wskazać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne.

Sąd nie jest ani uprawniony, ani też zobowiązany do poszukiwania dowodów, które potwierdzałyby istnienie okoliczności faktycznych stanowiących spełnienie warunków, pod którymi wydanie depozytu może nastąpić.

Rozstrzygając wniosek A. S. (1) Sąd Rejonowy mógł dokonać ustaleń faktycznych jedynie na podstawie dowodów przedstawionych przez wnioskodawcę oraz dowodów znajdujących się w aktach sprawy VIII Ns 77/12.

Jeżeli chodzi o ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji to w przeważającej części są one prawidłowe.

Należy jednak wskazać, że istnieje zasadnicza trudność w zajęciu stanowiska co do prawidłowości jednego z ustaleń Sądu pierwszej instancji, gdyż uzasadnienie zaskarżonego postanowienia zawiera w tym zakresie wypowiedzi wewnętrznie sprzeczne.

Z jednej strony Sąd Rejonowy wskazuje, że ze złożonego przez wnioskodawcę dokumentu wynika jedynie, iż nabyta drogą darowizny przez M. O. nieruchomość (według aktualnego podziału ewidencyjnego nieruchomości) obejmuje działkę nr (...), o powierzchni 0,0841 ha, położoną w obrębie (...) – M..

Z drugiej strony Sąd Rejonowy wskazuje, że A. S. (1) nie przedłożył jednak żadnego dokumentu, który pozwalałby na dokładną identyfikację działki objętej przedłożonym przez siebie wypisem z aktu notarialnego z 1934 roku.

Wskazane wyżej twierdzenia Sądu pierwszej instancji pozostają ze sobą w oczywistej sprzeczności.

Nie wdając się w przyczyny tego rodzaju sprzeczności należy stwierdzić, że nie ma w sprawie żadnych dowodów, które wskazywałyby, że nieruchomość oznaczona obecnie w ewidencji gruntów jako działka numer (...) wchodziła w skład nieruchomości opisanej w akcie notarialnym z dnia 16 października 1934 roku, będącej przedmiotem darowizny T. O. na rzecz M. O..

Nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów jako działka numer (...) wchodziła przed jej wyodrębnieniem w skład nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka numer (...). Wyodrębnienie działki oznaczonej numerem (...) nastąpiło na potrzeby wywłaszczenia tej nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa w związku z inwestycją drogową. Wskazują na to jednoznacznie dokumenty dołączone do apelacji, a znajdujące się na kartach 38-45. Żaden z tych dokumentów, ani też innych złożonych przez wnioskodawcę, nie daje jednak podstaw do przyjęcia, że nieruchomość oznaczona obecnie w ewidencji gruntów jako działka numer (...) wchodziła w skład nieruchomości opisanej w akcie notarialnym z dnia 16 października 1934 roku. Celem wykazania twierdzeń w tym zakresie wnioskodawca powinien przedstawić przykładowo wykaz zmian gruntowych obejmujący okres od 16 października 1934 roku do chwili obecnej, czego jednak nie uczynił.

Wnioskodawca nie wykazał również, że M. O., wskazana w treści aktu notarialnego z dnia 16 października 1934 roku jako obdarowana, to ta sama osoba co J. S. z domu O.. Z dokumentów w postaci odpisów skróconych aktów stanu cywilnego, których kserokopie wnioskodawca dołączył do apelacji, wynika jedynie, że:

a) J. O. urodziła się w dniu (...) i była córką T. O. i W. K. z domu Z. (k. 34),

b) J. O. zawarła związek małżeński z A. S. (2) w dniu 2 marca 1935 roku (k. 35),

c) J. S. zmarła w dniu 15 listopada 1997 roku (k. 35).

Z dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę nie wynika jednak, że M. O. wymieniona w akcie notarialnym z 1934 roku i J. M. z domu O. to ta sama osoba.

Dokumenty dołączone do apelacji nie zmieniają więc stanowiska Sądu pierwszej instancji, że wnioskodawca nie wykazał tożsamości tych osób. Różnice w imionach tych osób wykluczają możliwość przyjęcia ich tożsamości.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało oddalić apelację, jako bezzasadną.

*

Na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy postanowił stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu.